

KUNST FUSIE

CULTUUREDUCATIE

Schrijven en Podiumkunst

GROEP 5 EN 6

Disclaimer

Het mixen van twee kunstvormen is niet zonder risico! Bij alle kunstfusie-lessen komt positieve energie vrij. Grote kans dat jouw leerlingen creatief besmet raken. Onze kunstenaars zullen dat niet weten te voorkomen. In tegendeel.

IN EEN NOTENDOP

Laat je zien! Laat je horen!

In elk kind schuilt een denker, een schrijver, een danser, een rapper... Tijdens deze Kunstfusie laten jouw leerlingen zien en horen wie zij zijn? Zo ontstaat een kunstzinnig portret van jouw klas, gestold in een optreden. De leerlingen schrijven eerst een creatieve tekst over hun klas. Daarna kiezen ze zelf hoe ze hun tekst via een podiumkunstvorm voor willen dragen. Dat kan echt van alles zijn, van beweging tot rap.

Les 1: Inspiratie en betovering

Deze les geef je zelf. Je laat de leerlingen kennismaken met creatief taalgebruik en de podiumkunsten. Welke voorbeelden uit onze meegeleverde voorbeeldfilmpjes spreken de kinderen aan? Wat zouden ze zelf uit willen proberen?

Les 2: De Masterklas

Ook jouw klas is een verzamelplaats van creatief talent. En al dat talent worden tijdens deze Kunstfusie-les aangeboord. Daar zorgen onze kunstdocenten wel voor. Zij weten als geen ander de kinderen te motiveren.

Eerst schrijven de leerlingen een creatieve tekst over zichzelf en de klas. Daarna vertalen ze hun tekst naar een zelfgekozen vorm van podiumkunst. En uiteraard treden ze voor elkaar op. Spannend? Zeker! Maar onze kunstdocenten helpen ze veilig op weg.

Les 3: Het optreden

Deze derde les doe je weer zelf. Nu ja, eigenlijk is het geen les, het is een optreden. De klas gaat oogsten wat het artistiek heeft gezaaid. Dit keer treden de kinderen niet op voor elkaar, maar voor 'echt' publiek.

Zin in deze kunstfusie? Alle informatie vind je in deze handleiding.

INHOUD

Beste juf of meester,

Zie de lessen Kunstfusie van Stichting Kunst en Cultuur vooral als een soort chemie. Samen zorgen we voor creatieve actie en reactie van jouw leerlingen op de ingebrachte kunststof. Onze kunstdocenten zorgen natuurlijk voor het kunstzinnige spektakel – hun les is het hart van de kunstfusie - maar jij kan de chemie voorbereiden en laten bekijken. Pas dan komt echt alle creatieve energie vrij. Daar zijn de twee doe-het-zelf-lessen voor bedoeld.

Inhoud

Les 1 Inspiratie en betovering (doe-het-zelf-les)	4
Les 2 De Masterklas (de gastles)	5
Les 3 Kunst als lichtbron (doe-het-zelf-les)	7
Wat kun je nog meer doen met jouw leerlingen?	7
Hoe passen deze lessen in jouw curriculum?	8
Kerdoelen	8
Leerlijnen	8

LES 1: INSPIRATIE EN BETOVERING (VOORSTEL)

Hoe beweging, ritme en woorden je kunnen betoveren

Deze les geef je zelf. Je laat de leerlingen kennismaken met creatief taalgebruik en de podiumkunsten.

Welke voorbeelden uit onze kennismakingsfilmpjes spreken de kinderen aan? Wat zouden ze zelf uit willen proberen?

Leerdoelen

De leerlingen

- leren samenwerken zodat er een gezamenlijk product ontstaat;
- leren een tekst vertalen naar een vorm van podiumkunst;
- beleven plezier bij het schrijven van de tekst;
- beleven plezier bij het maakproces.

Benodigd

De speciale voorbeeldfilmpjes die meegeleverd zijn. Format voor het schrijven van een tekst.

Voorkennis activeren

Deze les wordt nog beter als je vooraf zelf les 1 hebt uitgevoerd.

Verloop van de les

Je vertelt de kinderen dat ze naar voorbeeldfilmpjes gaan kijken. Kijkvraag: snappen jullie hoe je een geschreven tekst kan vertalen naar een vorm van podiumkunst?

1. [Introductiefilmpje](#)
2. [Filmpje met voorbeeldverhaal voorgelezen door juf Indy](#)
3. [Filmpje met voorbeeldverhaal vertaald naar een songtekst \(zang\)](#)
4. [Filmpje met voorbeeldverhaal vertaald naar rap/spoken word](#)

40 minuten!

Dit heb je nodig:

- De voorbeeldfilmpjes
- Digibord om de filmpjes uit de powerpoint-les af te spelen

5. [Filmpje met voorbeeldverhaal vertaald naar een gedicht](#)
6. [Filmpje met voorbeeldverhaal vertaald naar een dans](#)
7. [Filmpje met handvatten voor het maken van een scene](#)

Aan het einde van de filmpjes laat je het format zien voor het schrijven van een tekst. Dit format kunnen de kinderen gebruiken als leidraad voor het schrijven van hun tekst voor het geval dat ze er zelf niet uitkomen.

De kinderen die kiezen voor dans, of drama krijgen ook een hand-out met tips & tricks voor het maken van een dans of een scene.

De formats en hand-outs zijn een soort teasers.

Volgende les gaat het echt gebeuren.

Einde ⌚ 5 minuten

Vertel dat bij de volgende les kunstenaars op bezoek komen en dat de leerlingen dan zelf aan de slag gaan met teksten en presentaties.

LES 2: DE MASTERKLAS

Laat je zien! Laat je horen!

Nu gaat het gebeuren! Bij deze les komen onze kunstdocenten de creativiteit van jouw leerlingen aanboren, want ook jouw klas is een verzamelplaats van creatief talent. En wees gerust: onze kunstdocenten weten als geen ander de kinderen te motiveren.

Eerst schrijven de leerlingen een creatieve tekst over zichzelf en de klas. Daarna vertalen ze hun tekst naar een zelfgekozen vorm van podiumkunst. En uiteraard presenteren ze de resultaten aan elkaar. Spannend? Zeker! Maar onze kunstdocenten helpen ze veilig op weg.

Leerdoelen

De leerlingen

- leren samenwerken zodat er een gezamenlijk product ontstaat;
- leren een tekst vertalen naar een vorm van podiumkunst;
- beleven plezier bij het schrijven van de tekst;
- beleven plezier bij het maakproces.

Benodigd

Waar jij zelf voor moet zorgen, lees je in het kader hierboven. De introductie en de klassikale schrijfoopdracht kunnen in het klaslokaal worden uitgevoerd. Voor de vervolgoopdracht in groepjes is het handig als het speelruimte beschikbaar is. Of er moet ruimte zijn op de gang om daar aan de slag te gaan, zonder dat daarbij anderen klassen worden gestoord.

Voorkennis activeren

Deze les wordt nog beter als je vooraf zelf les 1 hebt uitgevoerd.

.....

120 minuten!

Dit hebben de kunstdocenten nodig:

- naast de eigen klas een grotere ruimte voor de presentaties (bv het speelruimte)
- pen en papier
- kostuums (geen vereiste, maar kan motiverend werken)
- digibord
- een geluidsinstallatie
- een enthousiaste juf of meester die meedoet

Verloop van de les

Inleiding: ⌚ 15 minuten

De kunstdocenten stellen zich voor aan de klas en vertellen de leerlingen wat ze gaan doen. Weten de kinderen wat creatief schrijven is? En wat podiumkunst inhoudt? De kunstdocenten laten niet alleen voorbeelden op het digibord zien, ze hebben zelf ook een presentatie voorbereid. Als dat de leerlingen niet inspireert...

De schrijfoopdracht: ⌚ 30 minuten

Het onderwerp van de schrijfoopdracht wordt geïntroduceerd: de leerlingen gaan werken aan een tekst over de klas. Welke woorden moeten er in de tekst voorkomen? Als de opdracht duidelijk is, gaan de leerlingen aan de slag.

Uitleg van de vervolgoedracht:

🕒 15 minuten

Nu de leerlingen hun teksten hebben geschreven, introduceren de kunstdocenten de vervolgoedracht; de tekst wordt podiumkunst. Uit welke vormen van podiumkunst kunnen de kinderen kiezen? De kunstdocent neemt een tekst van een leerling als voorbeeld en buigt deze om naar rap, beweging, drama of spoken word. Daarna worden groepjes gevormd die elk op een eigen plek aan de slag gaan.

De leerlingen kiezen uit deze vormen van podiumkunst:

Dans

De leerlingen kijken naar hun tekst en proberen deze te vertalen naar beweging.

Drama

De leerlingen vertalen de tekst naar een spelsituatie. Bijvoorbeeld een verbale of non-verbale scene, of een tableau vivant.

Zang/rap

De leerlingen vervormen de tekst zodat er een rap of een song van kan worden gemaakt. Op YouTube kunnen ze instrumentale liedjes opzoeken. A capella mag natuurlijk ook.

Spoken word

De leerlingen werken hun tekst om naar Spoken Word of een poëtische voordracht.

Het creatieve proces: 🕒 30 minuten

De leerlingen gaan in groepjes aan de slag met hun teksten en de gekozen vorm van podiumkunst.

De presentatie: 🕒 25 minuten

Samen met de docenten bepalen de leerlingen de volgorde van de optredens. Ook de gedragsregels worden samen opgesteld. Na elke presentatie reflecteren de kinderen met elkaar.

De eindreflectie: 🕒 5 minuten

Wat ging goed? Wat ging beter? En wat vonden de leerlingen van deze les? Zijn de resultaten goed genoeg om er een vervolg aan te geven? (Zie les 3)

LES 3: HET OPTREDEN

Presenteer jouw podiumkunst voor 'echt' publiek

Deze derde les doe je weer zelf. Nu ja, eigenlijk is het geen les, het is een optreden. De klas gaat oogsten wat het artistiek heeft gezaaid. Dit keer treden de kinderen niet op voor elkaar, maar voor 'echt' publiek.

Leerdoelen

De leerlingen leren:

- leren plannen (repetities en uitvoering);
- leren organiseren (wie regelt de uitnodigingen, richt de zaal in, presenteert, doet het geluid?).

Benodigd

Zie kader hierboven.

Het publiek kan bestaan uit andere klassen op school of ouders/verzorgers en broertjes en zusjes.

Voorkennis activeren

Start met een groepsgesprek.

- Wat ging goed tijdens de presentaties in de vorige les?
- Hoe zouden de optredens nog beter kunnen worden?
- Voor wie zouden de kinderen willen optreden?
- Hoe gaan de leerlingen dat organiseren?

Leid het gesprek richting een planning en rolverdeling.

.....

Verloop van de les

Startbijeenkomst: 🕒 30 minuten

Inleiding: 🕒 15 minuten

Activeer de voorkennis zoals hierboven beschreven.

Werk verdelen: 🕒 15 minuten

Maak samen met de kinderen een goede rolverdeling.

Wie is voor welk onderdeel verantwoordelijk? Wat wordt de volgorde van de optredens? Ook over de planning van de repetities en het moment van het

60 minuten! (plus repetitietijd)

Dit heb je nodig:

- speellokaal of andere grote ruimte
- podium
- geluidsinstallatie
- de acts uit les 2
- publiek

optreden denk je samen met de leerlingen na.

Een aantal keer repeteren: tijd bepaal je zelf

Geef de kinderen ruimte om opnieuw te oefenen.

Laat ze ook nadenken over verbeteringen. Denk bijvoorbeeld aan outfits voor het optreden.

Werven: tijd bepaal je zelf

De kinderen maken uitnodigingen en posters om het optreden aan te kondigen. Denk bijvoorbeeld aan een filmpje met een teaser of een sneak preview om op jullie communicatiekanaal met de ouders/verzorgers te delen.

Het optreden: 30 minuten tot een uur

Vorm en inhoud volgen uit het voorgaande proces.

Veel succes!

Wat kun je nog meer doen met jouw kinderen?

Leg de optredens vast op film.

Bundel de teksten in een digitaal of papieren boekje en deel het resultaat met de ouders/verzorgers. Wil je de kinderen vaker creatief laten schrijven? Gedichten bijvoorbeeld, in combinatie met een beeldend opdracht? Klik dan op deze [link](#) van Rob Komen.

HOE PASSEN DEZE LESSEN IN JOUW CURRICULUM?

Kerdoelen Nederlands schriftelijk onderwijs

Kerdoel 5:

De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.

Kerdoel 9:

De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Kerdoelen Nederlands taalbeschouwing, waaronder strategieën

Kerdoel 12:

De leerlingen verwerven en adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en spreken.

Kerdoelen kunstzinnige oriëntatie

Kerdoel 54:

De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens mee te uiten.

Kerdoel 55:

De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

Kerdoel 56:

De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Leerlijnen

Deze les raakt verschillende vormen van kunstzinnige oriëntatie omdat de les vanuit een schrijfo opdracht vertakt naar een opdracht die met verschillende vormen van podiumkunst uitgevoerd kan worden.

Dans

De leerlingen kunnen onderzoek doen naar de zeggingskracht van dans en kunnen met behulp van dansbewegingen gevoelens, ervaringen, situaties en gebeurtenissen uitdrukken. Op basis van de tekst die de leerlingen schrijven, leren ze een dans (of een volgorde van beweging) met of zonder muziek te maken.

De leerlingen kunnen een reeks van eenvoudige bewegingen/danspassen onthouden en daarbij rekening houden met de maat, de sfeer en de frasering van de muziek. Ze kunnen daarbij muziek vertalen naar beweging en dans. De leerlingen maken een reeks van zulke bewegingen, kunnen deze onthouden en presenteren aan de klas. Met of zonder muziek.

Drama

De leerlingen kunnen onderwerpen/thema's (bijvoorbeeld uit andere leergebieden) gebruiken als inspiratiebron voor het vormgeven van dramatisch spel. Op basis van een tekst maken de leerlingen een scene of tableaux. De leerlingen kunnen zelfstandig of samen een rol of spelsituatie bedenken.

Muziek

De leerlingen kunnen een lied zelfstandig correct zingen en/of rappen.